

det Arbejde, der bydes Købstadbørn i Fabrikkerne. Det er sikkert langt sundere for Børn at arbejde i Roerne end at gaa paa Fabrikarbejde, og de er vel egnede dertil, som sagt: naar de ikke overanstreges.

Lønnen ved Roepasning er nu betydeligt højere, end den var for 15 Aar siden, jeg tager neppe fejl, naar jeg siger, at den er steget med 33 pCt., hvad der ogsaa gør dette Arbejde mere attraaværdigt for danske Arbejdere at faa fat i, end det var før. Enkelte Steder paa min Hjemegn har man fundet en ny Lønningsmaade for dette Arbejde, idet man har gjort de danske Arbejdere, der er beskæftigede derved, interesserede i at fremskaffe det størst mulige Udbytte. Man yder nemlig en vis Grundbetaling pr. Tønde Land for at passe Roerne, og naar Høsten er færdig, og Vejersedlerne er kommet fra Sukkerfabrikkerne, saa man kan se, hvor stor Høsten har været pr. Tønde Land, faar Arbejderne en Del af Udbyttet, bestemt i Forhold til Høstens Størrelse. De Arbejdsgivere paa Vestlolland, der har benyttet dette System, paastaar, at det ikke koster dem en eneste Øre at give Arbejderne en højere Løn paa den Maade, idet Roerne bliver passet saa meget bedre, at Arbejdsgivernes Udbytte ogsaa bliver større.

Det er imidlertid ikke alle danske Arbejdere paa Landet, der kan faa Beskæftigelse. Jeg har Efterretninger fra en hel Del Kommuner paa Lolland, hvor man meddeler, at Arbejdere forgæves har søgt Beskæftigelse, ja, det er endda saa ejendommeligt, at der har været Steder, hvor en Godsejer har meddelt, at han meget gerne vilde have nogle danske Arbejdere til at hjælpe til sammen med Polakkerne; men han kunde ikke modtage nogen dansk Arbejder, fordi Polakkerne saa vilde nægte at arbejde; de vilde ikke arbejde sammen med danske Arbejdere, og han har ikke kunnet faa et tilstrækkeligt Antal danske Arbejdere, saaledes at han helt kunde undvære Polakkerne. Man skulde synes, det var utroligt, men ikke desto mindre er det fuldstændig korrekt, saaledes har Forholdet været. Ved det Møde, der blev afholdt i Aftes, og som jeg før omtalte, blev det oplyst af Foredragsholderen, Forpagter Sonne, at der i Roemarkerne beskæftiges hvert Aar ca. 100,000 Arbejdere; og man kan sikkert gaa ud fra, at ikke mere end 10,000 af disse 100,000 er polske eller fremmede Arbejdere, det vil altsaa sige, at vi har maaske 90,000 danske Arbejdere i Roemarkerne. Derved

synes jeg, det er fastslaaet, at Paastanden om, at danske Arbejdere ikke vil have Beskæftigelse ved Roearbejde, ikke er rigtig; naar 90,000 danske Arbejdere i hver Sæson beskæftiges ved dette Arbejde, har de danske Arbejdere vist deres gode Villie til at paatage sig dette Arbejde, og tillige har de vist deres gode Evne dertil, saa at den Ængstelse, man har næret for, at de skulde gaa bort i Utide og fremkaldte Konflikt, er ganske ubegrundet. Hvis de 90,000 Arbejdere havde villet berede Vanskeligheder af den Art, havde de kunnet gøre det; men derpaa foreligger der ikke noget som helst Eksempel. Som jeg sagde før, er der mange danske Arbejdere, der gerne vil afløse en Del af de 10,000 fremmede Arbejdere, og det blev der ogsaa givet et lille Bevis for af Forpagter Sonne i Aftes, idet han oplyste, at paa den Gaard, han har forpagtet, kom Arbejderne ganske frivilligt, uden nogen Foranledning fra hans Side, og tilbød at paatage sig at passe en større Del af Roearbejdet til Sommer, da de gik ud fra, at han vilde have Vanskelighed ved at faa tilstrækkelig mange fremmede Arbejdere. Forpagter Sonne skulde bruge 22 fremmede Arbejdere, men han kunde som Følge af, at hans egne Arbejdere tilbød sig, nøjes med at antage 10 eller 12 fremmede. Hvis man paa alle Gaarde i Landet bar sig ad paa samme Maade, hvad enten det nu blev Arbejderne, der henvendte sig til Arbejdsgiverne eller omvendt, kunde vi hvert Foraar nøjes med at indforskrive Halvdelen af de Polakker, der nu indforskrives.

Men naar Sandheden altsaa er, at baade Roedykerne, Arbejdsgiverne, og Arbejderne er enige om, at de gerne vil arbejde sammen, gælder det kun om, at man skal søge at faa dem til at finde hinanden. Regeringen og Lovgivningsmagten har lagt alt til Rette for at lette Indforskrivningen af den fremmede Arbejdskraft. Det forekommer mig, at Tiden nu er inde, da Kræfterne maa sættes ind paa at faa de to Parter, Arbejdsgiverne og Arbejderne, til at finde hinanden herhjemme, saaledes at man ganske kan undvære den fremmede Arbejdskraft. Tiden er inde netop nu til at søge dette Spørgsmaal løst, og de Fejl, der er begaaede, mener jeg, man maa kunne rette, saa vi kan komme bort fra de uheldige Forhold. Det gælder imidlertid om, naar der skal gøres Forsøg paa dette Omraade, at man da ikke kommer til at begaa for store Fejl. Det gælder om, at man faar begyndt paa